

ΤΑ ΣΑΪΝΙΑ

28η Οκτωβρίου 1940

Λίγο μετά τις 03:00 τα ξημερώματα της 28 Οκτωβρίου του 1940 η τότε Ιταλική Κυβέρνηση απέστειλε στην Ελλάδα τελεσίγραφο, δια του Ιταλού Πρέσβη στην Αθήνα Εμανουέλε Γκράτσι, ο οποίος και το επέδωσε ιδιόχειρα στον Ιωάννη Μεταξά, στην οικία του δεύτερου, στην Κηφισιά, με το οποίο και απαιτούσε την ελεύθερη διέλευση του Ιταλικού στρατού από την Ελληνοαλβανική μεθόριο

προκειμένου στη συνέχεια να κα-

ταλάβει κάποια στρατηγικά σημεία του Βασιλείου της Ελλάδος, (λιμένες, αεροδρόμια κλπ.), για

ανάγκες ανεφοδιασμού και άλλων διευκολύνσεών του, στη μετέπειτα προώθησή του στην Αφρική.

Μετά την ανάγνωση του κειμένου ο Μεταξάς έστρεψε το βλέμμα του στον Ιταλό Πρέσβη και του απάντησε στα γαλλικά (επίσημη διπλωματική γλώσσα) την ιστορική φράση: «Alors, c'est la guerre»,

(Συνέχεια στη σελίδα 2)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΤΕΥΧΟΥΣ:	
Αφιερώματα	1 – 9
Παραδόσεις–Ήθη & Έθιμα	10 – 11
Οικολογία–Περιβάλλον	11 – 12
Επιστήμες	13 – 16
Βιβλία που προτείνουμε	17–18
Κατασκευές	19
Ψυχαγωγία	19 – 20

17 Νοεμβρίου 1973

Η εξέγερση του Πολυτεχνείου ήταν μαζική και δυναμική εκδήλωση της λαϊκής αντίθεσης στο καθεστώς της Χούντας των Συνταγματαρχών που έλαβε χώρα στην ελληνική επικράτεια τον Νοέμβριο του 1973. Η εξέγερση ξεκίνησε στις 14 Νοεμβρίου με κατάληψη του Μετσόβιου Πολυτεχνείου Αθη-

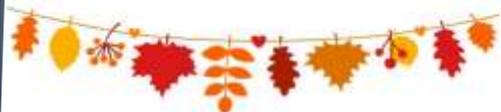
νών από φοιτητές και σπουδαστές. Αυτή κλιμακώθηκε σε αντιχουντική εξέγερση, καταλήγοντας σε αιματοχυσία το πρωί της 17ης Νοεμβρίου, ύστερα από μια σειρά γεγονότων. Η αρχή έγινε με την είσοδο άρματος μάχης στον χώρο του Πολυτεχνείου και την επαναφορά σε ισχύ του σχετικού στρατιωτικού νό-

μου που απαγόρευε τις συγκεντρώσεις και την κυκλοφορία σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη.

Αίτια των γεγονότων

Την Ελλάδα από τις 21 Απριλίου 1967 κυβερνούσε μια ομάδα επίορκων στρατιωτικών, που ονομά-

(Συνέχεια στη σελίδα 7)

ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ

Οι νέες τάξεις

Οι νέες τάξεις είναι πιο όμορφες και πιο μεγάλες. Υπάρ-

χουν κάποιες αλλαγές σε σχέση με τις προηγούμενες τάξεις π.χ. το Ε1 έχει στημένα τα θρανία σε τετράδες, έχει 3d εκτυπωτή, κάνει μαθήματα από tablet... Επίσης, έχει και πράγματα που ίσως να μην αρέσουν στους μαθητές, όπως περισσότερο διάβασμα και δυσκολότερα μαθήματα. Βέβαια, επειδή τα παιδιά έχουν μεγαλώσει, είναι λογικό

να έχουν περισσότερα μαθήματα. Όμως, το καλύτερο απ' όλα είναι ότι έχουμε τους ίδιους συμμαθητές με τις προηγούμενες τάξεις του Δημοτικού.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΓΚΙΟΥΛΕΡΟΓΛΟΥ

ΑΦΙΕΡΩΜΑ : 28η ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1940

Το χρονικό

(Συνέχεια από τη σελίδα 1)

(προφέρεται από τα γαλλικά, α-λόρ, σε λα γκερ, δηλαδή, Λοιπόν, αυτό σημαίνει πόλεμο), εκδηλώνοντας έτσι την αρνητική θέση επί των ιταλικών αιτημάτων.

Ο Μεταξάς εκείνη τη στιγμή είχε εκφράσει το ελληνικό λαϊκό συναίσθημα, την άρνηση της υποταγής, και αυτή η άρνηση πέρασε στον τότε ελληνικό δημοσιογραφικό τύπο με την λέξη «ΟΧΙ». Σημειώνεται πως αυτούσια η λέξη «ΟΧΙ» παρουσιάστηκε για πρώτη φορά ως τίτλος στο κύριο άρθρο της εφημερίδας Ελληνικό Μέλλον' του Ν. Π. Ευστράτιου στις 30 Οκτωβρίου του 1940. Ακολούθως υιοθετήθηκε ως σύνθημα, και από άλλες εφημερίδες, και για ακόλουθες περιστάσεις, όπως το εξώφυλλο της εφημερίδας Η Βραδυνή, στις 6 Απριλίου 1941 με αφορμή την Γερμανική εισβολή στην Ελλάδα.

Στις 05:30 τα ξημερώματα, ξεκί-

νησε ο Ελληνοϊταλικός Πόλεμος με την αιφνιδιαστική εισβολή (το τε-

λεσίγραφο όριζε ότι η επίθεση θα ξεκινούσε στις 6 π.μ.) των ιταλικών στρατευμάτων στην Ήπειρο, οπότε η Ελλάδα αμυνόμενη εισήλθε στον πόλεμο. Το λεγόμενο «Έπος του Σαράντα», το οποίο ακολούθησε, και οι μεγάλες νίκες που ο ελληνικός στρατός κατήγαγε εις βάρος των Ιταλών, καθιερώθηκε να γιορτάζονται κάθε χρόνο στις 28 Οκτωβρίου, την ημέρα της επίδοσης του ιταλικού τελεσιγράφου και της άρνησης του Ιωάννη Μεταξά να συναινέσει.

Κατά στην επέτειο του «ΟΧΙ», τηλε-

όραση και ραδιόφωνο προβάλλουν επετειακές εκπομπές μνήμης και κάνουν ιδιαίτερη μνεία στην «τραγουδίστρια της νίκης» Σοφία Βέμπο, η οποία με τα πατριωτικά της τραγούδια εμπύχωνε τους στρατιώτες και μετέδιδε τον ενθουσιασμό της προέλασης των ελληνικών δυνάμεων στη Βόρεια Ήπειρο. Σχετικό επίσης επετειακό υλικό παρουσιάζει και όλος ο ελληνικός έντυπος τύπος (εφημερίδες και περιοδικά).

Για πρώτη φορά η επέτειος γιορτάστηκε επίσημα στις 28 Οκτωβρίου 1944 με παρέλαση ενώπιον του πρωθυπουργού Γεωργίου Παπανδρέου.

Η Εκκλησία της Ελλάδος αποφάσισε, το 1952, η γιορτή της Αγίας Σκέπης από την 1η Οκτωβρίου να μεταφερθεί στις 28 Οκτωβρίου, με το αιτιολογικό ότι η Παναγία βοήθησε τον Ελληνικό Στρατό στον πόλεμο της Αλβανίας.

Πηγή : el.wikipedia.org

ΑΦΙΕΡΩΜΑ : 28η ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1940

Το χρονολόγιο του πολέμου

Ημερομηνία	Γεγονός
15 Αυγούστου 1940	Βυθίζεται έξω από το λιμάνι της Τήνου το ελαφρύ καταδρομικό Έλλη
28 Οκτωβρίου 1940	Κηρύσσεται ο ελληνοϊταλικός πόλεμος
10 Νοεμβρίου 1940	Ήττα των Ιταλών κοντά στον ποταμό Σαραντάπορο
11 Νοεμβρίου 1940	Η ιταλική αεροπορία βομβαρδίζει το Μέτσοβο, τα Ιωάννινα, το Κιλκίς, την Κέρκυρα, το Ηράκλειο κι άλλες περιοχές της χώρας
13 Νοεμβρίου 1940	Η ιταλική μεραρχία Αλπινιστών Τζούλια υποχωρεί εγκαταλείποντας το ελληνικό έδαφος
21 Νοεμβρίου 1940	Οι ελληνικές δυνάμεις καταλαμβάνουν την Ερσέκα και την Μπόροβα
22 Νοεμβρίου 1940	Ο ελληνικός στρατός κυριεύει την Κορυτσά και το Λεσκοβίκι
24 Νοεμβρίου 1940	Ο ελληνικός στρατός απελευθερώνει τη Μοσχόπολη της Βορείου Ηπείρου
30 Νοεμβρίου 1940	Ο ελληνικός στρατός (13 ^η Μεραρχία) καταλαμβάνει το Πόγραδετς
6 Δεκεμβρίου 1940	Ο ελληνικός στρατός απελευθερώνει τους Άγιους Σαράντα
8 Δεκεμβρίου 1940	Ο ελληνικός στρατός εισέρχεται στη Δερβιτσάνη και στο Αργυρόκαστρο
22 Δεκεμβρίου 1940	Το Υποβρύχιο «Παπανικολής» βυθίζει το πετρελαιοφόρο «Αντουανέτα»
24 Δεκεμβρίου 1940	Το Υποβρύχιο «Παπανικολής» βυθίζει το οπλιταγωγό «Φιρέντσε»
10 Ιανουαρίου 1941	Ο ελληνικός στρατός καταλαμβάνει την Κλεισούρα
29 Ιανουαρίου 1941	Πεθαίνει ο πρωθυπουργός Ιωάννης Μεταξάς
23 Φεβρουαρίου 1941	Το υποβρύχιο «Νηρέυς» βυθίζει ιταλικό μηχανοκίνητο.
9 Μαρτίου 1941	Αρχίζει στο μέτωπο της Βορείου Ηπείρου η Εαρινή επίθεση των Ιταλών υπό την προσωπική καθοδήγηση του Μπενίτο Μουσολίνι
14 Μαρτίου 1941	Πέντε μέρες από το ξεκίνημα της εαρινής επίθεσης ο ιταλικός στρατός αριθμεί 14000 νεκρούς και τραυματίες
21 Μαρτίου 1941	Ο Μουσολίνι πεπεισμένος για την αποτυχία της Εαρινής Επίθεσης φεύγει από την Αλβανία
6 Απριλίου 1941	Αρχίζει η Γερμανική εισβολή στην Ελλάδα

ΑΦΙΕΡΩΜΑ : 28η ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1940

Καλλιτέχνες, ποιητές και πολιτικοί που πολέμησαν στο Έπος του '40

Με την Επέτειο του **ΟΧΙ** θυμόμαστε την άρνηση της Ελλάδας να παραδοθεί στους Ιταλούς και το αποτέλεσμα που ήταν η είσοδος της χώρα μας στον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο.

Λέγοντας **ΟΧΙ** στους Ιταλούς την ίδια στιγμή ακούστηκε ένα βροντερό **ΝΑΙ** από τους Έλληνες που ήταν πρόθυμοι να υπερασπιστούν την πατρίδα τους!

Συμμετείχαν στο πόλεμο ενάντια των Ιταλών , ο απλός λαός αλλά και «επώνυμοι» καλλιτέχνες, ποιητές, συγγραφείς , δημοσιογράφοι και πολιτικοί. Μάλιστα , έβαζαν μέχρι και μέσο προκειμένου να βρεθούν στο μέτωπο.

Κάποιοι από τους καλλιτέχνες που πολέμησαν ήταν ο Οδυσσέας Ελύτης , ο Λάμπρος Κωνσταντάρας, ο Διονύσης Παπαγιαννόπου-

λος ,ο Γιώργος Θεοτοκάς , ο Γιάννης Τσαρούχης., ο Νίκος Καββαδίας, ο

Ο Οδυσσέας Ελύτης στο μέτωπο

Νικηφόρος Βρεττάκος κ.ά

Ο Γιώργος Θεοτοκάς ζήτησε ρουσφέτι από τον στρατηγό Σέργιο Γουαλιστρά για να τον δεχθούν ως εθελοντή.

Στο ημερολόγιό του ο Άγγελος Τερζάκης μας δίνει μια χαρακτηριστική εικόνα :

«Φεύγουμε για το Μέτωπο. Κυριακή απόγευμα ώρα 4.40΄ . Όλη η κακομοίρα η Ρωμιοσύνη μας χαιρέτησε στο

πέρασμά μας. Νέοι, γέροι, γυναίκες, παιδιά. Μας στέλνουν φιλιιά. Κάνανε το σταυρό τους κι ύστερα σηκώνανε στον ουρανό τα χέρια. Λυπάμαι τους συναδέλφους μου που δεν γνώρισαν τέτοιες στιγμές. Τα δάκρυα σούρχονται στα μάτια. Οι συνάδελφοι πρόσφεραν καραμέλες, τσιγάρα.» (18 Νοεμβρίου 1940)».

Ο Οδυσσέας Ελύτης πολέμησε ως ανθυπολοχαγός. Το Μέτωπο του 1940 στην Αλβανία, αλλά και οι κατοπινές εξελίξεις με την Κατοχή, τα Δεκεμβριανά και τον Εμφύλιο τον ενέπνευσαν να συνθέσει πολύ γνωστά μας έργα του όπως το «**Άσμα Ηρωικό και Πένθιμο για τον Χαμένο Ανθυπολοχαγό της Αλβανίας**» και «**Το Άξιον Εστί**».

ΙΣΜΗΝΗ ΓΚΟΤΣΗ

Η Κατοχή

Η κατοχή της Ελλάδας τον δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο άρχισε τον Απρίλιο του 1941 και ήταν αποτέλεσμα της γερμανικής εισβολής. Η κατοχή τέλειωσε τον Οκτώβριο του 1944. Σε κάποια νησιά γερμανικές φρουρές παρέμειναν μέχρι το Μάιο και τον Ιούνιο του 1945.

Η Ιταλία που τότε είχε φασισμό επιτέθηκε στην Ελλάδα τον Οκτώβριο του 1940, αλλά λόγω της μεγάλης πίεσης του ελληνικού στρατού οπισθοχώρησε στην Αλβανία. Τον Απρίλιο του 1941 ξεκίνησε η γερμανική εισβολή με κατάκτηση πολλών περιοχών της Ελλάδας. Οι Γερμανοί διατήρησαν τις σημαντικότερες περιοχές της Ελλάδας. Παράλληλα τοποθετήθηκε στην Ελλάδα κατοχική κυβέρνη-

ση, που συγκροτήθηκε από Έλληνες συνεργάτες των Γερμανών.

Οι Γερμανοί έλεγχαν την Αθή-

να, την Θεσσαλονίκη, την Κεντρική Μακεδονία την Κρήτη και κάποια άλλα νησιά του Αιγαίου. Την υπόλοιπη χώρα την έλεγχαν οι συμμαχικές χώρες της Γερμανίας, η Ιταλία και η Βουλγαρία.

Οι Γερμανοί κατακτητές διέπραξαν εγκλήματα πολέμου και φρικιαστικές πράξεις απέναντι στον άμαχο ελληνικό πληθυσμό, με μαζικές εκτελέσεις ως αντίποινα για την αντίσταση που συνάντησαν στις περιοχές τους. Χαρακτηριστικά παραδείγματα είναι οι σφαγές αμάχων στα Καλάβρυτα, στο Δίστομο, το Κομμένο και στους Πύργους. Την ίδιο τρόπο εξόντωσης των άμαχων Ελλήνων, ακολούθησαν οι Ιταλοί και οι Βούλγαροι.

(Συνέχεια στη σελίδα 5)

ΑΦΙΕΡΩΜΑ : 28η ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1940

Η Κατοχή

(Συνέχεια από τη σελίδα 4)

Η Κατοχή προκάλεσε τεράστια προβλήματα στον Ελληνικό λαό με κυριότερα τις ανθρώπινες απώλειες, τις υλικές καταστροφές και την κατάρρευση της Ελληνικής οικονομίας. Τα θύματα του πολέμου υπολογίζονται μεταξύ 300.000 έως 700.000 αμάχων και 20.000 έως 35.000 στρατιωτών.

Ιδιαίτερα το χειμώνα του 1941-42, η έλλειψη ειδών πρώτης ανάγκης είχε ως αποτέλεσμα το ξέσπασμα του λιμού, δηλαδή της μεγάλης πείνας όπου 300.000 άνθρωποι έχασαν τη ζωή τους. Την κατάσταση αυτή την δημιούργησαν από τη μια οι Γερμανοί που λεηλάτησαν την χώρα και από τη άλλη οι σύμμαχοι μας, οι Άγγλοι, που εφάρμοσαν την στρατηγική

του ναυτικού αποκλεισμού ,εμποδίζοντας την ανθρωπιστι-

κή βοήθεια να φτάσει στην Ελλάδα.

Πιο πολύ υπέφεραν από την πείνα οι κάτοικοι των μεγάλων πόλεων και ειδικά της Αθήνας, Οι άνθρωποι τρέφονταν ελάχιστα με τα συσσίτια που οργάνωνε ο Διεθνής Ερυθρός Σταυρός. Χιλιάδες πέθαιναν στους δρόμους από ασιτία.

Κατά το τελευταίο έτος της κατοχής, οι αντιστασιακές ομάδες είχαν απελευθερώσει μεγάλο μέρος της ελληνικής ενδοχώρας και είχαν

σχηματίσει κυβέρνηση για να το διοικούν. Μετά συμμετείχαν στην κυβέρνηση Εθνικής Ενότητας του Γεώργιου Παπανδρέου.

Οι Γερμανοί αποφάσισαν τον Αύγουστο του 1944 να αποχωρήσουν από την Ελλάδα και οι τελευταίοι έφυγαν από την Αθήνα στις 12 Οκτωβρίου του 1944. Ο Ελληνικός λαός πανηγύρισε σε δρόμους και πλατείες της πόλης.

Με την τελική συνθηκολόγηση της Γερμανίας στις 8 Μαΐου 1945, οι τελευταίες γερμανικές φρουρές που είχαν απομείνει σε περιοχές της Ελλάδας, όπως η Κρήτη, αποχώρησαν και η ξένη κατοχή τελείωσε οριστικά. Παράλληλα, ήταν ήδη σε εξέλιξη ο εμφύλιος πόλεμος από το τέλος του 1944.

**ΓΙΩΡΓΟΣ ΓΚΙΟΥΛΕΡΟΓΛΟΥ
ΓΙΑΝΝΗΣ ΑΒΡΑΜΗΣ
ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΣ
ΠΕΤΡΟΣ ΚΑΣΙΔΙΑΡΗΣ**

Η Εθνική Αντίσταση

Η Εθνική Αντίσταση ήταν η επαναστατική δράση, στην αρχή μικρών ομάδων και μετά μεγάλων αντιστασιακών οργανώσεων, με σκοπό την απελευθέρωση της Ελλάδας από τη γερμανική, ιταλική και βουλγαρική κατοχή. Η αντίσταση ξεκίνησε σχεδόν αμέσως μετά την πτώση και τη συνθηκολόγηση της Ελλάδας. Οι μεγαλύτερες αντιστασιακές οργανώσεις ήταν ο ΕΛΑΣ και ο ΕΔΕΣ.

Από τις αρχές του 1943 ξεκίνησε το κύμα της ένοπλης αντίστασης στην ύπαιθρο. Μία μεγάλη επιτυ-

Η ανατίναξη της Γέφυρας του Γοργοποτάμου (25/11/1942)

χία ήταν στις 26 Νοεμβρίου 1942 η ανατίναξη της γέφυρας του Γοργοποτάμου που καθυστέρησε για αρκετές

εβδομάδες τον ανεφοδιασμό των Γερμανών που μάχονταν στην Αφρική. Ενώ οι αντάρτες δρούσαν στα βουνά, στις πόλεις ο αγώνας έπαιρνε άλλη μορφή. Γινόντουσαν απεργίες και διαδηλώσεις. Πολύ σημαντική ήταν και συμμετοχή των νέων στην αντίσταση. Υπήρχαν πολλές οργανώσεις αντίστασης όπως η «Αγροτική Νεολαία Ελλάδος», η «Ενιαία Μαθητική Νεολαία» κ.λ.π. Στις 23 Φεβρουαρίου 1943 ενώ-

θηκαν σε μία οργάνωση την ΕΠΟΝ. Η ΕΠΟΝ μαζί με άλλο κόσμο συμμετείχε

(Συνέχεια στη σελίδα 6)

ΑΦΙΕΡΩΜΑ : 28η ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1940

Η ΕΘΝΙΚή Αντίσταση

(Συνέχεια από τη σελίδα 5)

στην κηδεία του Κωστή Παλαμά που έγινε αφορμή για ένα μεγάλο συλλαλητήριο κατά των κατακτητών. Στις 5 Μαρτίου 1943 διαδηλώνει μαζί με χιλιάδες κόσμο ενάντια στην πολιτική επιστράτευση δηλαδή στην απόπειρα να μεταφερθεί εργατικό δυναμικό από την Ελλάδα, στα εργοστάσια των ναζί.

Η αντίσταση στην Κρήτη ξεκίνησε στα τέλη Μαΐου του 1941, δηλαδή μόλις οι Γερμανοί πήγαν να πατήσουν στο νησί. Οι Κρητι-

κοί ξεσηκώθηκαν αυθόρμητα κατά των εισβολέων. Μετά την ολοκλήρωση της κατάληψης του νησιού από τους Γερμανούς η αντίσταση άρχισε με την ίδρυση αντιστασιακών οργανώσεων.

Οι γυναίκες της Ελλάδας συμμετείχαν στην αντίσταση σε όλα τα μέτωπα του αγώνα. Τον Μάιο του 1943 δημοσιεύεται στη «Νέα Γενιά» το γράμμα της Κωστούλας από τη Ρούμελη, 'το κάμρι του γυμνασίου', που βγήκε στο βουνό. Η Κωστούλα γράφει απευθυνόμενη στις συμμαθήτριες της : «Τι θα πει είμαι γυναίκα; Μήπως δεν είμαι παιδί της ίδιας πατρίδας; Κι η πατρί-

δα σήμερα έχει ανάγκη απ' όλα τα παιδιά της». Και τις καλεί: «Ξέρω που δε θα μείνω μόνη. Σήμερα ήμουν εγώ, αύριο έρχεται η δική σας σειρά, κορίτσια. Καλή αντάμωση!»

Ο Ζ.Π. Σαρτρ έγραψε: «Αλλά η Ελλάδα είναι η πρώτη που έκανε να κατανοήσει ο κόσμος πως οι άνθρωποι της ελευθερίας μπορούσαν να είναι επίσης και οι άνθρωποι του θάρρους και πως καμιά ήττα δεν ήταν αιώνια.»

**ΛΙΜΠΕΡΤΗ ΠΕΛΑΓΙΑ
ΖΟΡΜΠΑΝΟΥ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ
ΚΑΣΙΔΙΑΡΗΣ ΠΕΤΡΟΣ**

Ποιήματα για την 28η Οκτωβρίου

Οδ. Ελύτης : Ελληνάκια

Τον Αύγουστο το φεγγερό, κακό να μην μας εύρει.
Γιατ' είμαστε μικρά παιδιά, είμαστε δυο Ελληνάκια
μεσ' στα γαλάζια πέλαγα και στ' άσπρα συννεφάκια.

Γιατ' είμαστε μικρά παιδιά κι η αγάπη μας μεγάλη
που αν τη χωρέσουμε απ' τη μια, περσεύει από την άλλη.

Ποιος έχει λόγια να την πει τέτοια αγάπη
ποιος ξέρει μάγια να την κάνει βουητό
μεσ' στους αιώνες να χτυπάει σαν άγριο κύμα
και να μην έχει, να μην έχει τελειωμό.

Οδ. Ελύτης : Άσμα ηρωικό και πένθιμο για τον χαμένο Ανθυπολοχαγό της Αλβανίας

Ήταν ωραίο παιδί. Την πρώτη μέρα που γεννήθηκε
Σκύψανε τα βουνά της Θράκης να φανεί
Στους ώμους της στεριάς το στάρι που αναγάλλιαζε
Σκύψανε τα βουνά της Θράκης και το φτύσανε
Μια στο κεφάλι, μια στον κόρφο, μια μέσα στο κλάμα του
Βγήκαν Ρωμιοί με μπράτσα φοβερά
Και το σηκώσαν στου βοριά τα σπάργανα...
Ύστερα οι μέρες τρέξαν, παράβγαν στο λιθάρι
Καβάλα σε φοραδοπούλες χοροπήδηξαν
Ύστερα κύλησαν Στρυμόνες πρωινοί
Ώσου κουδούνισαν παντού οι τσιγγάνες ανεμώνες
Κι ήρθαν από της γης τα πέρατα

Οι πελαγίτες οι βοσκοί να παν των φλόκων τα κοπάδια
Εκεί που βαθιανάσαινε μια θαλασσοσηλιά
Εκεί που μια μεγάλη πέτρα εστέναζε!

Ήταν γενναίο παιδί
Με τα θαμπόχρυσά κουμπιά και το πιστόλι του
Με τον αέρα του άντρα στην περπατηξιά
Και με το κράνος του, γυαλιστερό σημάδι
(Φτάσανε τόσο εύκολα μες στο μυαλό
Που δεν ε γνώρισε κακό ποτέ του)
Με τους στρατιώτες του ζερβά δεξιά
Και την εκδίκηση της αδικίας μπροστά
του

-Φωτιά στην άνομη φωτιά!
Με το αίμα πάνω από τα φρύδια
Τα βουνά της Αλβανίας βροντήξαν
Ύστερα λιώσαν χιόνι να ξεπλύνουν
Το κορμί του, σιωπηλό ναυάγιο της αυγής
Και το στόμα του, μικρό πουλί ακελάηδι-
στο
Και τα χέρια του, ανοιχτές πλατείες της ερημίας
Βρόντηξαν τα βουνά της Αλβανίας
Δεν έκλαψαν
Γιατί να κλάψουν
Ήταν γενναίο παιδί!

Επιμέλεια : **ΜΠΕΛΑΜΑ ΒΙΤΣΙΑ**

ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ 1973

17 Νοεμβρίου 1973

(Συνέχεια από τη σελίδα 1)

στηκε Χούντα. Αυτή δικτατορική κυβέρνηση κατήργησε τις ατομικές ελευθερίες, διέλυσε τα πολιτικά κόμματα και είχε εξορίσει, φυλακίσει και βασανίσει πολιτικούς και πολίτες με κριτήριο τις πολιτικές τους πεποιθήσεις.

Η χούντα, στην προσπάθειά της να ελέγξει κάθε πλευρά της πολιτικής, είχε αναμιχθεί στον φοιτητικό συνδικαλισμό από το 1967, απαγορεύοντας τις φοιτητικές εκλογές στα πανεπιστήμια,

στρατολογώντας υποχρεωτικά τους φοιτητές, και επιβάλλοντας μη εκλεγμένους ηγέτες των φοιτητικών συλλόγων στην Εθνική Φοιτητική Ένωση Ελλάδας (ΕΦΕΕ). Αυτές οι ενέργειες δημιούργησαν έντονα αντιδικτατορικά αισθήματα στους φοιτητές, όπως αυτόν της Γεωλογίας, Κώστα Γεωργάκη, ο οποίος αυτοπυρπολήθηκε δημόσια το 1970 στην Γένοβα της Ιταλίας σε ένδειξη διαμαρτυρίας εναντίον της χούντας. Με αυτή την εξαίρεση, η πρώτη μαζική δημόσια εκδήλωση διαμαρτυρίας κατά του καθεστώτος ήρθε από τους φοιτητές, στις 21 Φεβρουαρίου 1973.

Οι αναταραχές ξεκίνησαν λίγο νωρίτερα, στις 5 Φεβρουαρίου, όταν οι φοιτητές του Πολυτεχνείου αποφάσισαν αποχή από τα μαθήματά τους. Στις 13 Φεβρουαρίου πραγματοποιήθηκε διαδήλωση μέσα στο Πολυτεχνείο και η χούντα παραβίασε το πανεπιστημιακό άσυλο, δίνοντας εντολή στην αστυνομία να επέμβει. Έντεκα φοιτητές συλλήφθηκαν και παραπέμφθηκαν σε δίκη. Με αφορμή αυτά τα γεγονότα, στις

21 Φεβρουαρίου, περίπου τρεις με τέσσερις χιλιάδες φοιτητές της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών κατέλαβαν το κτίριο της σχολής στο κέντρο της Αθήνας επί της οδού Σόλωνος, ζητώντας ανάκληση του νόμου 1347 που επέβαλε τη στράτευση «αντιδραστικών νέων», καθώς 88 συμφοιτητές τους είχαν ήδη στρατολογηθεί με τη βία. Από την ταράτσα του κτιρίου απαγγέλλουν τον ακόλουθο όρκο: «Εμείς οι φοιτηταί των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων ορ-

κιζόμαστε στο όνομα της ελευθερίας να αγωνισθούμε μέχρι τέλους για την κατοχύρωση: α) των ακαδημαϊκών ελευθεριών, β) του πανεπιστημιακού ασύλου, γ) της ανακλήσεως όλων των καταπιεστικών νόμων και διαταγμάτων». Η αστυνομία έλαβε εντολή να επέμβει και πολλοί φοιτητές σε γύρω δρόμους υπέστησαν αστυνομική βία, χωρίς όμως τελικά να παραβιαστεί το πανεπιστημιακό άσυλο. Τα γεγονότα στη Νομική αναφέρονται συχνά ως προάγγελος της εξέγερσης του Πολυτεχνείου.

Τα γεγονότα

Στις 14 Νοεμβρίου 1973 φοιτητές του Πολυτεχνείου αποφάσισαν αποχή από τα μαθήματα και ξεκίνησαν διαδηλώσεις εναντίον του βάνουσου

στρατιωτικού καθεστώτος. Οι φοιτητές που αυτοαποκαλούνταν «Ελεύθεροι Πολιορκημένοι», οχυρώθηκαν μέσα στο κτίριο της σχολής επί της οδού Πατησίων και ξεκίνησαν τη λειτουργία του ανεξάρτητου ραδιοφωνικού σταθμού του Πολυτεχνείου. Ο πομπός κατασκευάστηκε μέσα σε λίγες ώρες στα εργαστήρια της σχολής Ηλεκτρολόγων Μηχανικών από τον Γιώργο Κυρλάκη. Το, πλέον ιστορικό, μήνυμά τους ήταν: «Εδώ Πολυτεχνείο! Λαέ της Ελλάδας το Πολυτεχνείο είναι

σημαιοφόρος του αγώνα μας, του αγώνα σας, του κοινού αγώνα μας ενάντια στη δικτατορία και για την Δημοκρατία». Εκφωνητές του σταθμού ήταν η Μαρία Δαμανάκη, ο Δημήτρης Παπαχρήστος και ο Μίλτος Χαραλαμπίδης. Το πρώτο βράδυ της κατάληψης του Πολυτεχνείου μια ομάδα περίπου εκατό χουντικών νεολαίων της οργάνωσης Κόμμα 4ης Αυγούστου (Κ4Α) του Κώστα Πλεύρη μαζί με ασφαλίτες και παρακρατικούς αποφάσισαν να οργανώσουν εισβολή στο Πολυτεχνείο, αλλά ελλείψει σχεδιασμού και ηγεσίας περιορίστηκαν στην παρεμπόδιση της τροφοδοσίας των φοιτητών από εξωτερικές ομάδες περιφρούρησης.

Οι διαδηλώσεις, τα συλλαλητήρια και οι εκδηλώσεις κατά του καθεστώτος της Χούντας αυξήθηκαν. Κυρίως στην Αθήνα, αλλά και σε σημεία της επαρχίας, δημιουργήθηκαν συνθήκες εξέγερσης. Από τις 14 μέχρι και τις 17 Νοεμβρίου (και πιο περιορισμένα μέχρι τις 18) στήθηκαν οδοφράγματα και διεξήχθησαν οδομαχίες μεταξύ εξεγερμένων και αστυνομίας. Τη νύχτα της 16ης Νοεμβρίου κινήσεις κατά της

ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ 1973

17 Νοεμβρίου 1973

(Συνέχεια από τη σελίδα 7)

εξέγερσης στο Πολυτεχνείο έκαναν μέλη της ομάδας του Κ4Α που είχε συγκεντρωθεί έξω από το Πολυτεχνείο και το πρώτο βράδυ. Κάποιοι άλλοι αποφάσισαν να συνδράμουν τις δυνάμεις καταστολής και κατηγορήθηκαν ότι πυροβολούσαν διαδηλωτές από την ταράτσα του Υπουργείου Δημοσίας Τάξεως.

Στις 3 π.μ. της 17ης Νοεμβρίου, και ενώ οι διαπραγματεύσεις για ασφαλή αποχώρηση των φοιτητών από το χώρο του Πολυτεχνείου βρίσκονταν

σε εξέλιξη, αποφασίστηκε από τη μεταβατική κυβέρνηση η επέμβαση του στρατού και ένα από τα τρία άρματα που είχαν παραταχθεί έξω από τη σχολή, γκρέμισε την κεντρική πύλη. Κατά την είσοδο του άρματος, υποστηρίζεται, χωρίς να έχει αποδειχθεί, ότι συνεθλίβησαν 2–3 φοιτητές που βρίσκονταν πίσω από την πύλη

(γεγονός «λίαν πιθανό αλλά ανεπιβεβαίωτο» σύμφωνα με το πό-

ρισμα του εισαγγελέα Τσεβά). Επίσης, από τα συντρίμια τραυματίστηκε σοβαρά, με συντριπτικά κατάγματα στα πόδια, η φοιτήτρια Πέπη Ρηγοπούλου. Ο σταθμός του Πολυτεχνείου έκανε εκκλήσεις στους στρατιώτες να αψηφήσουν τις εντολές των ανωτέρων τους και στη συνέχεια ο εκφωνη-

τής απήγγειλε τον Ελληνικό Εθνικό Ύμνο. Η μετάδοση συνεχίστηκε ακόμα και μετά την είσοδο του άρματος στον χώρο της σχολής. Οι φοιτητές που είχαν παραμείνει στο Πολυτεχνείο, μαζεύτηκαν στο κεντρικό προαύλιο, ψάλλοντας τον εθνικό ύμνο. Η πτώση της πύλης ακολουθήθηκε από την είσοδο μιας μονάδας ενόπλων στρατιωτών των ΛΟΚ που οδήγησαν τους

φοιτητές, χωρίς βία, έξω από το Πολυτεχνείο, μέσω της πύλης της οδού Στουρνάρη. Οι αστυνομικές δυνάμεις που περίμεναν στα

δύο πεζοδρόμια της Στουρνάρη επιτέθηκαν στους φοιτητές, την έξοδο των

οποίων αποφασίζουν (σύμφωνα και με το πόρισμα του εισαγγελέα Τσεβά) να περιφρουρήσουν κάποιοι από τους στρατιώτες, οι οποίοι σε ορισμένες περιπτώσεις επενέβησαν και εναντίον των αστυνομικών που βιαιοπραγούσαν στους φοιτητές. Πολλοί φοιτητές βρήκαν καταφύγιο σε γειτονικές πολυκατοικίες. Ελεύθεροι σκοπευτές της αστυνομίας άνοιξαν πυρ από γειτονικές ταράτσες, ενώ άνδρες της ΚΥΠ καταδίωξαν τους εξεγερθέντες. Οι εκφωνητές του σταθμού του Πολυτεχνείου παρέμειναν στο πόστο τους και συνέχισαν να εκπέμπουν για 40 λεπτά μετά την έξοδο, οπότε και συνελήφθησαν.

Οι νεκροί του Πολυτεχνείου

Ο αριθμός των θυμάτων του Πολυτεχνείου ξεκίνησε από 18 (Οκτώβριος του 1974, εισαγγελέας Δημήτρης Τσεβάς) και με νεότερες έρευνες κατέληξε σε 24 επώνυμους νεκρούς και 16 αγνώστους (έρευνα του Διευθυντή Ερευνών του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών, Λεωνίδα Καλλιβρετάκη, το 2003).

Η αιματηρή καταστολή της εξέγερσης, που –όπως προκύπτει από την επισκόπηση του καταλόγου των καταγεγραμμένων νεκρών– χαρακτηρίστηκε από δολοφονίες πολιτών ακόμη και δυο μέρες μετά τη στιγμή της εισόδου του ταנק στον περίβολο του Πολυτεχνείου, με κύρια αιτία την κήρυξη στρατιωτικού νόμου, προκάλεσε ποικίλες αντιδράσεις.

Ο επίσημος εορτασμός της επετείου της εξέγερσης κάθε 17η Νοεμβρίου καθιερώθηκε το 1981.

Πηγή : el.wikipedia.org

ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ 1973

Ποιήματα για το Πολυτεχνείο

ΒΑΣΙΛΗΣ ΡΩΤΑΣ

Εδώ Πολυτεχνείο...

Εδώ Πολυτεχνείο! Εδώ Πολυτεχνείο! Εδώ καλώ βοήθεια, πρόφτασε, λαέ, βοήθεια, πρόφτασε, λαέ, σκοτώνουν τα παιδιά σου, οϊμέ! Τα νιάτα που έστησαν εδώ του Αγώνα τραγικόν χορό και τραγουδούν τη Λευτεριά, σου τα σκοτώνουν τα παιδιά. Της βίας ο δούλος ο μωρός δουλέμπορος, φονιάς μιαρρός, σκοτώνει, λαέ, τα τέκνα σου, τ' αγόρια, τα κορίτσια σου.

Εδώ Πολυτεχνείο! Εδώ τα νιάτα σέρνουνε χορό. Της Επιστήμης τα παιδιά και τραγουδάν τη Λευτεριά. Εδώ της νιότης ο άξιος νους,

ΓΙΑΝΝΗΣ ΡΙΤΣΟΣ

Το αγόρι και η πόρτα

Εκεί που έπεσε
είναι μια κόκκινη λίμνη,
ένα κόκκινο δέντρο,
ένα κόκκινο πουλί.

Σηκώθηκε όρθια
η πεσμένη καγκελόπορτα-
χιλιάδες άλογα.
Λαός καβαλίκεψε.
Κομνηνέ! - φωνάξαμε.

Μάριου Βατζιά, «Η παρουσία του ήρωα».

που χτίζει θέατρα, ναούς,
σκεδιάζει ιδέες και μηχανές
και δένει το αύριο με το χτες,

Εδώ Πολυτεχνείο! Εδώ μέσα στην τέχνης το ιερό σκοτώνει η βία τα παιδιά που τραγουδούν τη Λευτεριά. Εδώ Πολυτεχνείο! Εδώ γίνεται ανήκουστο κακό! Της βίας ο δούλος ο μωρός του Χάρου μαύρος έμπορος, σφάζει τα τέκνα του λαού. τη νιότη, την ελπίδα του, το άνθος του αύριο, τον καρπό της τέχνης και της γνώσης, ω! Εδώ Πολυτεχνείου κραυγή καλούν το Χρέος κι η Τιμή Λαέ μας, βοήθα τα παιδιά. Ο αγώνας για τη Λευτεριά.

Γύρισε και μας κοίταξε
δε φορούσε επίδεσμο
ούτε στεφάνι.
Άσπρα άλογα, κόκκινα άλογα
και μαύρα, πιο μαύρα-
καλπασμός, - η ιστορία
Να προφτάσουμε.

Επιμέλεια : **ΘΕΜΗΣ ΜΕΤΑΞΑΣ**

Βάσω Κατράκη : «Μνήμη II – Κατάθεση Στεφάνου»

ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ – ΗΘΗ & ΕΘΙΜΑ

Ο μήνας Σεπτέμβριος

Ο Σεπτέμβριος είναι ο πρώτος μήνας του Φθινοπώρου. Πήρε το όνομα του απ' τη λατινική λέξη Septem (=επτά) διότι ήταν ο έβδομος μήνας του ρωμαϊκού ημερολογίου, τότε που ο χρόνος άρχιζε από το Μάρτη. Αργότερα, με την προσθήκη του Ιανουαρίου και του Φεβρουαρίου, ο Σεπτέμβριος μετακινήθηκε στην ένατη θέση που ξέρουμε και σήμερα. Σε διάφορες περιοχές της Ελλάδας ο Σεπτέμβριος ονομάζεται με τα εξής ονόματα:

Σεπτέμβριος, Σεπτέμβρης, του Σταυρού, Σταυρίτης, Σποράρης, Ορτυκολόγος, Πετμεζάς, Τρυγητής, Τρυγομηνάς. Κάθε χρόνο στις 21 Σεπτεμβρίου στο Βόρειο ημισφαίριο έχουμε την Φθινοπωρινή ισημερία, δηλαδή η διάρκεια της ημέρας είναι ίση με της νύχτας.

Ο Σεπτέμβριος είναι ο μήνας όπου οι περισσότεροι γεωργοί τρυγάνε τα αμπέλια και φυτεύουν διάφορα λαχανικά όπως Κρεμμύδια, σκόρδα, λάχανα, μπρόκολα κ.λ.π. Επίσης στην Ελλάδα, κάθε Σεπτέμβρη ανοίγουν τα σχολεία.

Μεγάλα γεγονότα που συνέβησαν

φή

11/9/2001: Τρομοκράτες καταλαμβάνουν αεροσκάφη και τα συντρίβουν στο Παγκόσμιο Κέντρο Εμπορίου και στο Πεντάγωνο (Δίδυμοι Πύργοι) στη Νέα Υόρκη των Η.Π.Α.

18/9/1834: Η Αθήνα ονομάζεται Πρωτεύουσα του Ελληνικού Κράτους.

Σεπτέμβριο στην Ελλάδα και τον κόσμο:

3/9/1843: Ο βασιλιάς Όθωνας αναγκάζεται να παραχωρήσει το πρώτο Ελληνικό Σύνταγμα ύστερα από εξέγερση (η συγκέντρωση έγινε στην πλατεία Συντάγματος)

Γιορτές και Έθιμα Σεπτεμβρίου

Το Γενέθλιον της Θεοτόκου (8 Σεπτεμβρίου)

Της Υψώσεως του Σταυρού (14 Σεπτεμβρίου).

Έθιμο της Αρμάτας στις Σπέτσες.

Παροιμίες για τον μήνα Σεπτέμβριο

Το φαινόμενο της εαρινής και φθινοπωρινής ισημερίας έδωσε το ερέθισμα για τη φράση: "Του Μαρτίου και Σεπτεμβρίου ίσια τα μερόνυχτα". Στη Θήρα λέγεται μεταφορικά για ανθρώπους που φέρονται στους ανωτέρους τους ως ίσιοι προς ίσιους.

Σεπτέμβρης πρώτα κρύα, τρέχει, ανοίγει τα σχολεία.

Του Σεπτέμβρη οι βροχές, πολλά καλά μας φέρνουν.

Μάρτη και Σεπτέμβρη ίσια τα μεσάνυχτα.

Paul Gauguin, «Δίπλα στο ρέμα, Φθινόπωρο»

6/9/1955: «Σεπτεμβριανά»: τουρκικός όχλος προκαλεί βίαια επεισόδια κατά των Ελλήνων της Κωνσταντινούπολης.

8/9/1822: Ναυμαχία των Σεπετών

9/9/1922: Μικρασιατική Καταστρο-

Ο μήνας Οκτώβριος

Από τη λατινική λέξη octo, που σημαίνει οχτώ, πήρε ο Οκτώβρης τ' όνομά του, γιατί πραγματικά στο παλιό-ρωμαϊκό ημερολόγιο, που άρχιζε από το μήνα Μάρτη,

κρατούσε την όγδοη θέση.

Όταν το 46 π.χ. τα πρωτεία του χρόνου τα πήρε ο Γενάρης, τότε ο Οκτώβρης έγινε ο δέκατος μήνας.

Αττικός μήνας: ΠΥΑΝΕΨΙΩΝ 14 Οκτω-

βρίου - 12 Νοεμβρίου. Ήταν ο τέταρτος μήνας του αττικού έτους. Ονομά-

(Συνέχεια στη σελίδα 11)

ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ – ΗΘΗ & ΕΘΙΜΑ

Ο μήνας Οκτώβριος

(Συνέχεια από τη σελίδα 10)

στηκε Πυανεσιών από τα ιερά Πυανέψια ή Πυανόψια, γιορτή προς τιμήν του Απόλλωνα.

Ετυμολογία: Ο Πυανεσιών παράγεται από τις πυάνους (κυάμους; κουκιά) + έψειν (έψω=ψήνω, βράζω).

Ιερά Πυανέψια: Κάθε χρόνο στις 7 Πυανεσιώννα (Οκτωβρίου), γιορτή του Απόλλωνα, οι Αθηναίοι έβραζαν κουκιά μαζί με άλλα όσπρια προσφέροντάς τα σε κοινή συνεστίαση ευχόμενοι καλή

σπορά. Περιέφεραν ακόμα την Ειρεσειώνη δηλαδή ένα κλαδί ελιάς στολισμένο με μαλλί γεμάτο από καρπούς, τραγουδώντας: «Η Ειρεσειώνη σύκα φέρνει και παχιά ψωμιά και στα βάζα μέλι και λάδι και κρασί δυνατό...» (Πλούταρχος).

Ο λαός κατά τα συνηθισμένα τού έδωσε και τα δικά του ονόματα: τον λέει Αγιοδημήτρη ή Αι-δημητριάτη, αφού η πιο μεγάλη γιορτή είναι του Αγίου Δημητρίου, και Σπαρτό, είναι ο μήνας που θ' αρχίσει η σπορά. Λέμε θ' αρχίσει, γιατί η σπορά δεν γίνεται μόνο τον Οκτώβρη, αλλά προετοιμάζεται απ' τον Σεπτέμβρη και συνεχίζεται μέχρι τα Χριστούγεννα.

ΑΙΜΙΛΙΑ ΠΑΠΑΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΥ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ ΠΑΓΙΑΤΗ
ΠΕΛΑΓΙΑ ΑΛΙΜΠΕΡΤΗ

Ο μήνας Νοέμβριος

Νοέμβριος : από το λατινικό αριθμό novem(9).

Ο Νοέμβριος που θα πει ένατος παράγεται απ' τη λατινική λέξη Novem-ber.

Ο αντίστοιχος Αττικός μήνας ήταν ο ΜΑΙΜΑΚΤΗΡΙΩΝ (15 Νοεμβρίου-15 Δεκεμβρίου), από το προσωνύμιο του Δία, μαιμάκτης που σήμαινε θελλώδης.

Για τις λαϊκές ονομασίες του έχουν τον κύριο λόγο οι καιρικές συνθήκες, οι γεωργικές δουλειές κι οι γιορτές Των Αγίων, που η μνήμη τους γιορτάζεται τον Νοέμβρη. Από τις γεωργι-

κές δουλειές και τις καιρικές συνθήκες έχει πάρει το όνομα: Βροχάρης, γιατί πέφτουν πολλές βροχές. Σποριάς ή Σπορίτης, εξαιτίας της σποράς. Μεσοσπορίτης, γιατί μέχρι 21 Νοεμβρίου πρέπει να έχει

τελειώσει τουλάχιστον η μισή σπορά. Κρασομηνάς, λέγεται στα μέρη που τότε ανοίγουν τα κρασιά και Τρυγομηνάς εκεί που αργεί ο τρυγητός. Σκιγιάτης, γιατί μεγαλώνει η νύχτα και η γη σκιάζεται (φοβάται). Χαμένος, επειδή η διάρκεια της ημέρας είναι μικρή κι η δουλειά χάνεται.

Παχιστής, γιατί κλείνουν τα ζώα στο παχνί και Νιαστής, επειδή γίνονται τα τελευταία οργώματα (νεάσματα).

ΛΑΕΡΤ ΚΑΣΟ
ΓΚΕΖΙΜ ΜΠΡΕΣΑΝΑΙ

ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ—ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Φρούτα του φθινοπώρου

Το αχλάδι περιέχει μαγνήσιο, βιταμίνη C, κάλιο, φώσφορο, φυτικές ίνες και ψευδάργυρο. Συμβάλλει στην υγεία των αρθρώσεων, έχει αντιοξειδωτική δράση και προλαμβάνει τη δυ-

σκοιλιότητα, ενώ έχει σημαντική προληπτική δράση και απέναντι στις καρδιαγγειακές παθήσεις.

Το μήλο είναι πλούσιο σε φυτικές ίνες, βιταμίνες και συμβάλλει στην ομαλή λειτουργία του πεπτικού συστήματος.

Έχει αντιοξειδωτικές ιδιότητες, και πλούσια αντιγηραντική δράση. Το ακτινίδιο είναι ένα φρούτο πλούσιο σε βιταμίνη C, φώσφορο, κάλιο, μα-

(Συνέχεια στη σελίδα 12)

ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ—ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Φρούτα του φθινοπώρου

(Συνέχεια από τη σελίδα 11)

γνήσιο και φυτικές ίνες. Συμβάλλει στην αντιμικροβιακή προστασία του οργανισμού, ενώ βοηθά στην πέψη και στη σωστή λειτουργία του πεπτικού συστήματος. Όσα άτομα πάσχουν από κάποια πάθηση του εντέρου καλό θα ήταν να το αποφεύγουν.

Το ρόδι είναι από τα πιο γευστικά φρούτα του φθινοπώρου και του χειμώνα. Είναι πλούσιο σε βιταμίνες, φυλλικό οξύ και σίδηρο. Έχει σημαντική αντιοξειδωτική δράση, αποτοξινώνει τον οργανισμό και προστατεύει την καρδιά.

Το πορτοκάλι είναι το φρούτο με τη μεγαλύτερη κατανάλωση. Είναι πολύ πλούσιο σε βιταμίνη C,

B-καροτίνη, κάλιο και φυλλικό οξύ. Το

πορτοκάλι συμβάλλει στην καλή υγεία του σώματος, του ανοσοποιητικού συστήματος και του πεπτικού συστήματος.

Συμβουλές

- Διάφορα φρούτα μπορεί να είναι διαθέσιμα στην αγορά καθ' όλη τη διάρκεια του χρό-

νου, ωστόσο εσείς καλό είναι να προτιμάτε όσα είναι εποχής και να απολαμβάνετε, έτσι, στο μέγιστο τη θρεπτική τους αξία.

- Ο πίνακας (λίστα) που σας δίνουμε θα σας βοηθήσει, υπενθυμίζοντάς σας ποιά φρούτα και λαχανικά μπορείτε να καταναλώσετε καθ' όλη τη διάρκεια της φθινοπωρινής περιόδου.

- Διατηρήστε τα φρούτα σε σκιερό μέρος και τα λαχανικά στο ψυγείο.
- Πλύντε τα και κόψτε τα λίγο πριν τα καταναλώσετε.

ΜΠΕΛΑΜΑ ΒΙΤΣΙΑ

Εξοικονόμηση ενέργειας

- Κάνουμε απλό ντουζ και όχι μπάνιο, όπου γεμίζουμε όλη την μπανιέρα.
- Κλείνουμε τη βρύση όταν βουρτσίζουμε τα δόντια μας ή πλένουμε τα πιάτα
- Κλείνουμε το φως όταν δεν είμαστε στο δωμάτιο
- Χρησιμοποιούμε οικιακές συσκευές χαμηλής κατανάλωσης

Μικρά κολπάκια για εξοικονόμηση ενέργειας στο σπίτι

Πώς να δουλεύουμε το κλιματιστικό:

- 1] Ρυθμίζουμε τον θερμοστάτη στους 26 βαθμούς κελσίου το καλοκαίρι και στους 20 βαθμούς το χειμώνα.
- 2] Το ανάβουμε μόνο στο δωμάτιο που βρισκόμαστε, με πόρτες και παράθυρα κλειστά.
- 3] Φροντίζουμε για την τακτική συντήρηση του για να λειτουργεί καλύτερα και πιο αποδοτικά.

Πως να δουλεύουμε τον θερμοσίφωνα:

- 1] Τον ανάβουμε μόνο όσο χρειάζεται για να ζεσταθεί το νερό.
- 2] Περιμένουμε να γεμίσει πριν πλύνουμε και τον ρυθμίζουμε στο ειδικό οικονομικό πρόγραμμα, αν είναι μισογεμάτο.

ΗΛΙΑΣ ΚΥΡΙΟΥ

ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ

Η ρομποτική

Η ρομποτική είναι ένας σύγχρονος κλάδος που ασχολείται με την έρευνα και την ανάπτυξη των ρομπότ, επίσης και με τον προγραμματισμό.

Τα ρομπότ είναι μηχανήματα που αποτελούνται από δύο μέρη. Το ένα είναι το μηχανικό μέρος, δηλαδή η κατασκευή και τα εξαρτήματα που χρειάζεται ένα ρομπότ. Το άλλο είναι το ηλεκτρονικό μέρος, στο οποίο προγραμματίζουμε το ρομπότ

για να εκτελέσει το έργο που θέλουμε.

Τα ρομπότ χρησιμοποιούνται κυρίως στη βιομηχανία, στην ιατρική, την αεροναυπηγική και άλλους κλάδους.

ΠΕΤΡΟΣ ΚΑΣΙΔΙΑΡΗΣ

Το podcast

Τι είναι το podcast ;

Με απλά λόγια, το podcast είναι το σύγχρονο ανάλογο μιας ραδιοφωνικής εκπομπής. Είναι ένα "πρόγραμμα", είτε ζωντανό είτε προεγγεγραμμένο, το οποίο μπορείς να ακούσεις από το internet ή να το κατεβάσεις σε οποιαδήποτε φορητή συσκευή.

Μπορεί να βρισκόμαστε στην ψηφιακή εποχή, όμως η δομή ενός podcast ακολουθεί τη δομή που ξέρουμε από τις τυπικές ραδιοφωνικές εκπομπές! Όπως και στο ραδιόφωνο, τα podcasts "βγαίνουν" σε μια σειρά και οι "παραγωγοί" τους ανεβάζουν νέα επεισόδια σε τακτική βάση.

Βέβαια, υπάρχουν και διαφορές. Για παράδειγμα, στο ραδιόφωνο (ή στην τηλεόραση) δε μπορείς να σταματήσεις την εκπομπή και να συνεχίσεις την ακρόαση (ή θέαση) όποτε σε βολεύει (τουλάχιστον όχι χωρίς κατάλληλο εξοπλισμό). Τα podcasts έχουν αυτή τη δυνατότητα: ο ακροατής

μπορεί να το ακούσει οποτεδήποτε, να το σταματήσει, να το συνεχίσει αργότερα ή να το "τρέξει". Επίσης δεν

υπάρχει χρονικός περιορισμός: το podcast μπορεί να διαρκεί είτε πέντε λεπτά, είτε πέντε ώρες.

Σκεφτείτε τα podcast επεισόδια ως φωνητικά άρθρα. Καθένας μπορεί να ξεκινήσει το δικό του Podcast Κανάλι με ευκολία συζητώντας για οτιδήποτε επιθυμεί. Μέσα από τα επεισόδια

μπορούμε να πληροφορούμαστε, να μοιραζόμαστε ιστορίες, συμβουλές και απόψεις για θέματα που μας ενδιαφέρουν, για τη προώθηση προϊόντων και υπηρεσιών κ.ο.κ.

Το podcast έχει δώσει βήμα σε όλους όσους έχουν να πουν κάτι και θέλουν να προσεγγίσουν κάποιο κοινό. Και όταν λέω κάτι, εννοώ τα πάντα. Συζητήσεις με τον φίλο σου για αθλητικές ομάδες, συνεντεύξεις μαγειρικής, δημοσιογραφικές εκπομπές, σχολιασμού δημοφιλών τηλεοπτικών σειρών, ταξίδια, κινηματογράφο και πολλά άλλα.

Η αμεσότητα μετάδοσης του μηνύματος από τον δημιουργό του podcast στον ακροατή είναι πραγματικά εκπληκτική, δίνοντας στον τελευταίο την ευκαιρία να αποκτήσει γνώση πάνω σε θέματα που τον αφορούν.

Το podcasting ωστόσο δεν είναι εύκολο για όσους θέλουν να το δουν επαγγελματικά. Με το pod-

(Συνέχεια στη σελίδα 14)

ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ

Το podcast

(Συνέχεια από τη σελίδα 13)

casting θα πρέπει κάποιος να αναπτύξει τη δική του προσωπική φωνή η οποία τον κάνει να διαφέρει απ' τους υπόλοιπους podcasters του χώρου. Η φωνή του είναι άλλωστε αυτή που θα προσελκύει νέους ακροατές και θα ψυχαγωγεί τους ήδη υπάρχοντες. Το podcasting έχει γίνει επίσης ιδιαίτερα γνωστό και στην Ελλάδα, με όλο και περισσότερους ανθρώπους να ξεκινάνε τα δικά τους κανάλια ή να ακούνε τους αγαπημένους τους podcasters.

Πότε να ακούσεις ένα podcast;

Οποτεδήποτε. Κατά τη διάρκεια της διαδρομής προς την εργασία, την ώρα της γυμναστικής ή ακόμα και στην βόλτα του σκύλου. Τα τελευταία χρόνια, ειδικά και μετά την έλευση της πανδημίας, τα podcasts έχουν καταστεί τάση και στη χώρα μας. Μια πλειάδα ηχητικών αφηγήσεων κατακλύζει καθημερινά τις πλατφόρμες, προσφέροντας μεγάλη ποικιλία στο ολοένα αυξανόμενο κοινό των podcasts.

Γιατί, όμως, η συγκεκριμένη βιομηχανία αναπτύσσεται συνεχώς; Τι κάνει

τις ψηφιακές αφηγήσεις τόσο αγαπητές; Σαφέστατα, η ραδιοφωνική κουλτούρα είναι βαθιά ριζωμένη στο ελληνικό κοινό, ωστόσο, τις τελευταίες 2

δεκαετίες τα ραδιοφωνικά προγράμματα περνάνε βαθιά κρίση. Η πλειάδα θεματικών επιλογών που προσφέρουν τα podcasts έχει στρέψει το ενδιαφέρον προς αυτά, καλύπτοντας ένα σημαντικό κενό. Παράλληλα, έχουν γίνει και μια αγαπημένη συνήθεια, ενισχύοντας το multitasking και τη συγκέντρωση, αφού μπορούν να ακούγονται την ώρα που κάποιος είναι στο γυμναστήριο, μέχρι και την ώρα που διαβάζει.

Η θεματολογία των ελληνικών podcast

Συνεντεύξεις, επικαιρότητα, σχολιασμοί από δημιουργούς και φαν επιτυ-

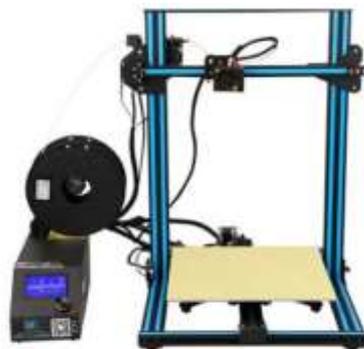
χημένων σειρών της ελληνικής τηλεόρασης αφηγήσεις, ιστορικά γεγονότα, βιβλία, αλλά και θέματα που απασχόλησαν και απασχολούν, μέχρι και σήμερα, την pop κουλτούρα, είναι ενδεικτικά μερικά από τα θέματα που απασχολούν τόσο τους Έλληνες podcasters όσο και τους ακροατές, οι οποίοι τα ακούνε και τα στηρίζουν φανατικά.

Το ελληνικό κοινό ανέκαθεν έδειχνε μια αγάπη στο είδος του αληθινού εγκλήματος. Μερικές από τις πιο αγαπημένες ελληνικές σειρές της ελληνικής τηλεόρασης βασίστηκαν σε αυτό, ενώ με την ανάπτυξη του Internet είδαμε αρκετά threads σε forums και βιντεάκια στο YouTube να καταπιάνονται με το θέμα. Το true crime, όμως, έχει μπει για τα καλά και στον κόσμο του podcast με αρκετούς δημιουργούς να παράγουν επεισόδια για ανατριχιαστικές δολοφονίες που απασχόλησαν τον ελληνικό και τον διεθνή χώρο.

ΜΑΡΙΝΙΚΗ ΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΥ
ΠΕΛΑΓΙΑ ΑΛΙΜΠΕΡΤΗ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ ΠΑΓΙΑΤΗ
ΑΜΑΝΤΑ ΠΑΣΚΟ

Το 3d printing

Το 3D printing ή τρισδιάστατη εκτύπωση είναι μια πρακτική που κερδίζει διαρκώς έδαφος καθώς τη συναντάμε ολοένα και συχνότερα στην καθημερινότητά μας. Αν νομίζετε ότι πρόκειται για κάτι καινούριο, τότε μάλλον θα πρέπει να αναθεωρήσετε αφού η τεχνική της εφευρέθηκε το 1984, δηλαδή 40 περίπου χρόνια πριν! Ήταν ο Chuck Hull, συνιδρυτής της 3D Systems Corporation ο οποίος ανέπτυξε τη λεγόμενη στερεολιθογραφία

φία (STereoLithography, λέξη από την οποία προέρχεται και η χαρακτηριστική κατάληξη των αρχείων .stl

που χρησιμοποιούνται για το 3D printing), μια διαδικασία κατά την οποία στρώσεις υλικού προστίθενται προοδευτικά κατασκευάζοντας έτσι ολόκληρα αντικείμενα.

Τι είναι λοιπόν το 3dprinting ;

Πώς όμως λειτουργεί το 3D printing, με ποιον τρόπο δηλαδή πραγματοποιείται μια τρισδιάστα-

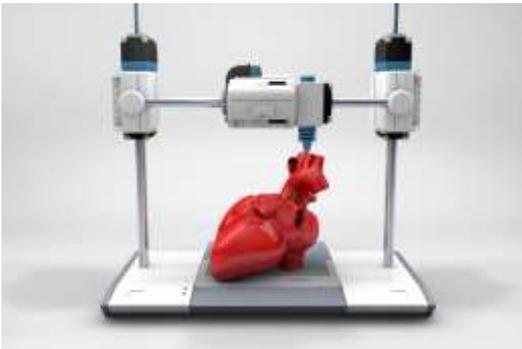
(Συνέχεια στη σελίδα 15)

ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ

To 3dprinting

(Συνέχεια από τη σελίδα 14)

τη εκτύπωση; Η αλήθεια είναι πως παρ' ότι μιλάμε για εκτύπωση, η όλη διαδικασία διαφέρει απ' αυτό που έχουμε κατά νου βάσει των εκτυπωτών που χρησιμοποιούμε στο σπίτι και το γραφείο. Αρχικά χρειάζεται να δημιουργηθεί ένα τρισδιάστατο σχέ-

διο του αντικειμένου που θέλουμε να «εκτυπώσουμε», ένα blueprint το οποίο είτε το σχεδιάζουμε σε ένα πρόγραμμα CAD, είτε προκύπτει έπειτα από ένα πλήρες σκανάρισμα. Στη συνέχεια, πρέπει να επιλέξουμε το υλικό με το οποίο θα δημιουργήσουμε το αντικείμενο μας: η θερμοπλαστική σκόνη, ο γύψος και τα πολυμερή είναι τα πιο συνηθισμένα, αν και δύνανται να χρησιμοποιηθούν ακόμα κράματα μετάλλων, κεραμικά υλικά και μείγματα, χαρτί, τιτάνιο, λάστιχο και πολλά άλλα ακόμα.

Έχοντας κατασταλάξει και στο υλικό, ρυθμίζουμε τις λεπτομέρειες (χρώματα, τυχόν μικροαλλαγές κλπ) και από πλευράς μας δεν χρειάζεται κάτι άλλο μιας και εκεί αναλαμβάνει δράση ο εκτυπωτής. Χρησιμοποιώντας το υλικό που του έχουμε δώσει, του δίνει το επιθυμητό σχήμα και κάπως έτσι, καθαρίζοντας το τελικό προϊόν και σε κάποιες περιπτώσεις περνώντας το και με κάποια ειδικά σπρέι που του προσδίδουν έξτρα στιβαρότητα και ανθεκτικότητα, έχουμε

το αντικείμενο που θέλουμε. Ο χρόνος που χρειάζεται για να γίνει μια 3D εκτύπωση εξαρτάται αφ' ενός από το μέγεθος του αντικειμένου μας και αφ' ετέρου από την ανάλυση της εκτύπωσης – ήτοι τον βαθμό λεπτομέρειας. Μπορεί να μιλάμε για τύπωμα μερικών λεπτών, μπορεί και για δου-

λειά πολλών ωρών! Τα περισσότερα υλικά που χρησιμοποιούνται στο εμπόριο δεν είναι ακριβά, γεγονός που καθιστά την τρισδιάστατη εκτύπωση προσιτή στο ευρύ κοινό (όσο περισσότεροι δραστηριοποιούνται στον χώρο εξ'

άλλου, τόσο πιο πολύ πέφτουν οι τιμές). Επιπρόσθετα, η 3D εκτύπωση αφορά ως επί το πλείστον αντικείμενα μικρού και μεσαίου μεγέθους. Για τα πιο μεγάλα, συνήθως η εκτύπωση γίνεται σε δόσεις και τα τμήματα ενώνονται στη

Νήματα PLA για 3d εκτύπωση

νέχεια. Όσο για την εφαρμογή του χρώματος, αυτή γίνεται κατά την ίδια την εκτύπωση, δηλαδή το «στρώσιμο» των επιπέδων του υλικού.

Οι τεχνικές της τρισδιάστατης εκτύ-

πωσης (με απλά λόγια)

Σχετικά με τις τεχνικές εκτύπωσης τώρα, υπάρχουν αρκετές. Χωρίς καμία διάθεση να μπούμε σε αχρείαστες τεχνικές λεπτομέρειες, έχουμε την επιλεκτική τήξη και πήξη με λέιζερ (selective laser melting ή SLM), την επιλεκτι-

SLM Εκτύπωση μετάλλων

κκή σου-μπίωση με λέιζερ (selective laser sintering ή SLS) και την σκλήρυνση μέσω ανάτηξης με δέσμη ηλεκτρονίων (electron beam melting ή EBM). Η πρώτη λιώνει το υλικό και το αναπλάθει εντελώς, η δεύτερη απλά το συμπιέζει ενώ η τρίτη χρησιμοποιείται κατά βάση για 3D εκτύπωση με μεταλλικά υλικά. Πρακτικά βέβαια όλα αυτά ελάχιστα ενδιαφέρουν τον τελικό χρήστη/καταναλωτή μιας που εκείνου του φτάνει απλά να πάρει το αντικείμενο που θέλει στα χέρια του. Εννοείται πως υπάρχουν κι άλλες, απλά οι συγκεκριμένες είναι οι πιο διαδεδομένες.

Όποια τεχνική κι αν χρησιμοποιηθεί πάντως για μια τρισδιάστατη εκτύπωση, αυτό που αξίζει να έχουμε κατά νου, είναι πως εναντιθέσει με τη «συμβατική» παραγωγή ενός αντικειμένου, το υλικό κατασκευής δεν αφαιρείται

(Συνέχεια στη σελίδα 16)

ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ

Το 3dprinting

(Συνέχεια από τη σελίδα 15)

Ρητίνες για 3d εκτύπωση

αλλά προστίθεται. Δηλαδή: έστω ότι θέλουμε να φτιάξουμε ένα γαλλικό κλειδί. Υπό κανονικές συνθήκες θα παίρναμε ένα κομμάτι μέταλλο και θα το δουλεύαμε στον τόρνο ή παρόμοια μηχανή προκειμένου να του δώσουμε το επιθυμητό σχήμα. Με το 3D printing αντίθετα, το αντικείμενο «χτίζεται» σταδιακά, οπότε δεν μιλάμε για αφαιρετική πρακτική αλλά μάλλον προσθετική (αν ένας τέτοιος όρος θεωρείται δόκιμος).

Και τι μπορεί να τυπώσει κανείς;

Η τρισδιάστατη εκτύπωση ξεκίνησε, όπως ήταν λογικό άλλωστε, με απλοϊκά μικροαντικείμενα. Εργαλεία, καθημερινά σκεύη και παιχνίδια έδειξαν τον δρόμο πριν περάσουμε σε πολύ πιο εντυπωσιακές εφαρμογές. Αυτές περιλαμβάνουν μηχανολογικά μέρη

και εξαρτήματα, gadgets, μουσικά όργανα, όπλα, παπούτσια, σπίτια, τα πάντα! Ένα τρισδιάστατο σχέδιο να υπάρχει και όλα τα άλλα τα φροντίζει ο εκτυπωτής. Εκεί βέβαια που το 3D printing δίνει ρεσιτάλ, είναι σε θέματα που αφορούν την ιατρική βιομηχανία, το λεγόμενο 3D bi-printing. Οι επιστήμονες πειραματίζονται με τη δημιουργία μοσχευμάτων, τεχνητών μελών ακόμα και ανθρώπινων ιστών,

εκμεταλλευόμενοι τις δυνατότητες του 3D printing στη ναυτοτεχνολογία. Μη σας ξεγελά η έννοια της εκτύπωσης: προσπαθήστε να αντιληφθείτε το 3D printing σαν μια ευκολότερη διαδικασία παραγωγής κάθε λογής αντικειμένου, τόσο ευκολότερη που μοιάζει με εκτύπωση.

Όσο για το κατά πόσο είναι εφικτό κάποιος να αποκτήσει τον

δικό του 3D εκτυπωτή, η αλήθεια είναι πως πρόκειται ως επί το πλείστον για συσκευές ογκώδεις και ακριβές –μιλάμε για κόστος που αγγίζει εύκολα το μισό εκατομμύριο δολάρια! Παρ' όλα αυτά υπάρχουν προϊόντα που προορίζονται για οικιακή χρήση με περιορισμένες δυνατότητες ως προς το μέγεθος των αντικειμένων που μπορούν να παράγουν, αλλά προσιτή τιμή. Από εκεί και πέρα υπάρχουν εταιρείες που θα αναλάβουν να σκανάρουν τα αντικείμενα που θα τους υποδείξετε προκειμένου να σας τα τυπώσουν κατά παραγγελία.

Το μέλλον είναι 3D

Η αλήθεια είναι πως το 3D printing έχει φέρει επανάσταση σε ό,τι αφορά την παραγωγή αντικειμένων. Είναι σε θέση να παράγει μασίφ προϊόντα (ναι, ΟΚ, μην περιμένετε να τυπώσετε λειτουργικό iPhone ξέρω 'γω) υψηλής ποιότητας, ανθεκτικά και καθ' όλα λειτουργικά, με πολύ λιγότερη προσπάθεια και –το κυριότερο– κόστος σε σχέση με τους

«παραδοσιακούς» τρόπους που θα χρησιμοποιούνταν σε άλλη περίπτωση. Με δεδομένο μάλιστα ότι η γκάμα των... τρισδιάστατα εκτυπώσιμων αντικειμένων αυξάνεται διαρκώς, δεν θα αργήσει η ώρα που στην καθημερινή μας ζωή θα χρησιμοποιούμε τέτοια. Το πραγματικό πανηγύρι θα αρχίσει βέβαια όταν οι 3D printers γίνουν τόσο προσιτοί ώστε ο καθένας να έχει τη δυνατότητα να αποκτήσει κι έναν και μάλιστα επιλέγοντας από πολλά διαφορετικά μοντέλα. Εκεί είναι που η ζωή μας θα έχει περάσει ολοκληρωτικά στις τρεις διαστάσεις.

Πηγή : ropaganda.gr

ΒΙΒΛΙΑ ΠΟΥ ΠΡΟΤΕΙΝΟΥΜΕ

Ο Τρελαντώνης

Οι πρωταγωνιστές της ιστορίας είναι τέσσερα αδέρφια, που κατοικούν στην Αλεξάνδρεια της Αιγύπτου και τις καλοκαιρινές τους διακοπές θα τις περάσουν στο σπίτι των θείων τους στον Πειραιά.

Από τα τέσσερα αυτά αδέρφια ξεχωρίζει ο επτάχρονος Αντώνης για τις τρέλες του, ο οποίος αναστατώνει με τις σκανταλιές του τους πάντες.

Ο ατίθασος Αντώνης συνεχώς μπλέκει σε κάθε είδους περιπέτεια παρασύροντας μαζί και τα αδέρφια

του, τα οποία άλλες φορές τον θαυμάζουν και άλλες ντρέπονται.

Οι μεγάλοι όμως βρίσκονται σε απόγνωση από τη συμπεριφορά των παιδιών και ειδικά του Αντώνη, ο οποίος δεν είναι μόνο άτακτος αλλά και θαρραλέος και ειλικρινής.

Τα παιδιά περνούν ένα αξέχαστο καλοκαίρι.

Άραγε όλα αυτά θα ξεχαστούν όταν ο Αντώνης ξεκινήσει το σχολείο, όπως ελπίζουν οι γονείς του?

ΜΑΡΙΝΙΚΗ ΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΥ

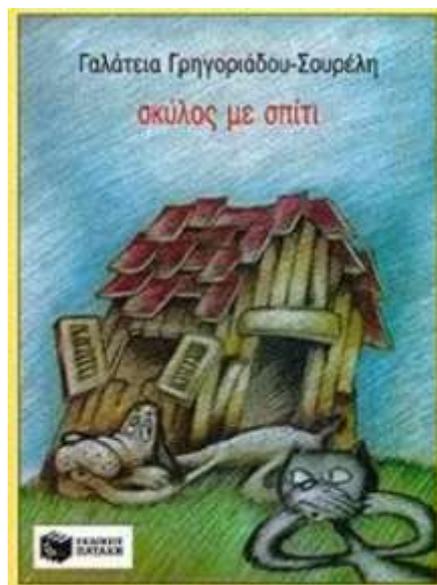
Σκύλος με σπίτι (Γαλάτεια Γρηγοριάδου–Σουρέλη)

Ο ήρωας του βιβλίου είναι ένας σκύλος ο οποίος, κάποτε ήταν πολύ εργατικός και έξυπνος. Κάποια στιγμή όμως έχασε το ενδιαφέρον του για τη ζωή και άρχισε να γίνεται τεμπέλης. Ήταν τόσο τεμπέλης που ούτε το σπίτι του δεν συντηρούσε και ούτε φρόντιζε να έχει φαγητό για να φάει. Όταν έβρεχε το σπίτι του γέμιζε νερά.

Κάποια στιγμή αποφάσισε να το πουλήσει, διότι δεν μπορούσε να ζήσει πια σε αυτό αντίθετα τα χρήματα που θα έπαιρνε θα ήταν πάρα πολλά. Αρκετά για να ζήσει σ' ένα ξενοδοχείο.

Για να το πουλήσει όμως θα έπρεπε πρώτα να το επισκευάσει.

Μετά κατάλαβε ότι το σπίτι δεν μπορούσε να πουληθεί γιατί ο κή-

πος ήταν σαν χωματερή. Έτσι αποφάσισε να διαβάσει γεωπονικά βιβλία ώστε να μπορέσει να φτιάξει

τον κήπο του και να του βάλει όμορφα φυτά. Στη συνέχεια κατάλαβε ότι δεν μπορούσε να πουλήσει το σπίτι αν η γειτονιά δεν ήταν ωραία. Έτσι αποφάσισε να λύσει τα προβλήματα της γειτονιάς του, ώστε να γίνει πιο όμορφη. Στο τέλος είδε ότι έπρεπε να αναβαθμιστεί και να ομορφύνει και ολόκληρη η πόλη. Για να το πετύχει αυτό κατέβηκε στις εκλογές και έγινε δήμαρχος. Τελικά είχε γίνει πολύ εργατικός και άξιος.

Έτσι μέσα από τη δουλειά και την προσφορά στην κοινωνία βρήκε πάλι το ενδιαφέρον του για τη ζωή και δεν ήταν πιά τεμπέλης!

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΖΟΡΜΠΑΝΟΥ

Η τελεία (Πίτερ Ρέινολτς)

“Μια τελεία δε σημαίνει πάντα ένα τέλος. Μπορεί να σημαίνει και μια αρχή...”

Μια πρωτότυπη και ευρηματική

ιστορία για το ταλέντο και τις ικανότητες που κρύβει μέσα του ο καθένας μας.”

ΒΙΒΛΙΑ ΠΟΥ ΠΡΟΤΕΙΝΟΥΜΕ

Το σπίτι το δικό μας (Βαγγέλης Ηλιόπουλος)

“Στο βιβλίο “Το σπίτι το δικό μας” ο Βαγγέλης

Ηλιόπουλος θίγει το θέμα των άστεγων και του σεβασμού στα δικαιώματά τους. Θέμα που συναντούν καθημερινά τα παιδιά στους δρόμους της πόλης και που τους γεννά πολλές απορίες, στις οποίες

συχνά δεν ξέρουμε πώς να απαντήσουμε. Η ιστορία του βιβλίου θα τα βοηθήσει να προσεγγίσουν με ενσυναίσθηση το θέμα. Το κορίτσι που μένει σε ένα αυτοκίνητο με τον μπαμπά του δεν θα τους προκαλέσει οίκτο. Θα τα βοηθήσει να αναγνωρίσουν πως είναι ένα παιδί σαν όλα τα άλλα που έχει δικαίωμα να μεγαλώνει σε ένα σπίτι.

– “Τι θα πει άστεγοι;” ρώτησα τον μπαμπά.

– “Αυτοί που δεν έχουν σπίτι, δηλαδή μια στέγη να βάλουν το κεφάλι τους

από κάτω”.

– “Όλοι δεν το βάζουμε κάτω από τον ίδιο ουρανό;”

– “Αυτός δε μετράει”.

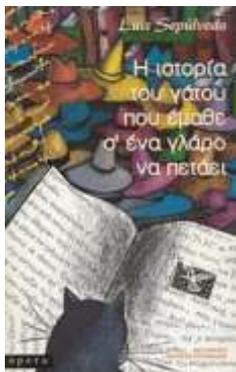
– “Κι εμάς που έχουμε στέγη γιατί μας λένε “άστεγους”;”

– “Γιατί πρέπει να έχεις γη να βάλεις το σπίτι με τη στέγη του! Αυτή μετράει. Εμάς το σπίτι μας δεν έχει δικό του χώρο. Πάει όπου θέλουμε”.

Ιστορίες που παίρνουν τον αναγνώστη από το χέρι για μια περιδιάβαση στην αληθινή ζωή.”

Η ιστορία του γάτου που έμαθε σ’ έναν γλάρο να πετάει (Λουίς Σεπούλβεδα)

“Μια γλαροπούλα πέφτει θύμα της θαλάσσιας ρύπανσης. Πριν ξεψυχήσει,

εμπιστεύεται το αβγό της στον καλό γάτο Ζορμπά και του ζητά το λόγο του, ότι θα κλωσήσει το αβγό, δεν θα φάει το γλαρόπουλο, και

θα του μάθει να πετά. Ο Ζορμπάς τον δίνει. Μα είναι ποτέ δυνατόν ένας γάτος να μάθει σ’ ένα γλάρο να πετάει;

Το πιο τρυφερό κι ευαίσθητο βιβλίο του Σεπούλβεδα, για μικρούς και μεγάλους.”

“Ο Μικρός Πρίγκιπας,

το γνωστότερο έργο του Γάλλου

συγγραφέα και πιλότου Αντουάν ντε Σεντ-Εξπερί, έχει μεταφραστεί σε πάνω από 250 γλώσσες. Έχει συμπερι-

ληφθεί στη λίστα με τα σημαντικότερα βιβλία του 20ού αιώνα που συνέταξε το 1999 η εφημερίδα Le Monde, ενώ ψηφίστηκε ως το καλύτερο βιβλίο του 20ού αιώνα στη Γαλλία.

Στην πασίγνωστη πλέον ιστορία, ο

Ο μικρός πρίγκιπας (Αντουάν Ντε Σαιντ Εξπερί)

αφηγητής πέφτει με το αεροπλάνο του –που έχει πάθει βλάβη– στην έρημο. Εκεί συναντά τον μικρό πρίγκιπα, ένα ασυνήθιστο παιδί, γνωρίζονται και γίνονται φίλοι. Ο καινούριος του φίλος σιγά σιγά του διηγείται την επίσκεψή του σε άλλους πλανήτες, όπου υπάρχουν άνθρωποι ματαιόδοξοι, αλλά και κάποιοι περισσότερο «ανθρώπινο». Μολονότι θεωρείται παιδικό βιβλίο, ο Μικρός πρίγκιπας κάνει ιδεαλιστικές παρατηρήσεις σχετικά με τη ζωή και την ανθρωπινή φύση και πραγματεύεται θέματα που απασχολούν τους ανθρώπους σε κάθε ηλικία, όπως η μοναξιά, η φιλία, η αγάπη και η απώλεια.”

Φιστίκιος ο Αιγινίτης (Μάνου Γαβρά)

“Εγώ ένα έχω να σας πω. Μπορεί να είμαι ο πιο κοντός στην τάξη και να με κοροϊδεύουν όλοι, μπορεί η Αφροδίτη που είναι η ωραία της τάξης και μου τρέχουν τα σάλια όποτε τη βλέπω να μη με θέλει και πολύ -μάλλον καθόλου-, μπορεί να μη με λένε Ηρα-

κλή αλλά Φιστίκη, αλλά εγώ σε αυτό το βιβλίο και με μπρατσάρδες θα τα βάλω και με τέρατα και με τους θεούς τους ίδιους αν χρειαστεί και ήρωας θα γίνω -άντε στη χειρότερη ολυμπιονίκης- και το μωρό θα

το ρίξω στο τέλος. Κι αν δεν προλάβω να γίνω ήρωας σε αυτό το βιβλίο, τότε θα γίνω στο επόμενο ή στο παραεπόμενο. Άντε, τα λέμε μέσα στο βιβλίο, παιδιά. Και μη βιαστείτε να με κοροϊδέψετε γιατί πίσω έχει ο Φιστίκης την ουρά, που λένε και οι μεγάλοι.”

ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ

Διακοσμητικά κακτάκια από βότσαλα ή πέτρες.

- 1) Πρώτα επιλέξτε λείες πέτρες , για να σας διευκολύνει .
- 2) Πριν τα βάψετε καθαρίστε καλά από τυχόν βρομιές.
- 3) Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε μαρκαδόρους , νερομπογιές, για πιο μόνιμο ακρυλικά.
- 4) Χρησιμοποιήστε άλλη απόχρωση του πράσινου στο καθένα. Αφού στεγνώσει ζωγραφίστε με μαύρο ή άσπρο τα αγκάθια. Μπορείτε να σχεδιάσετε τελείες , γραμμές ή κάτι

- παρόμοιο για τα αγκάθια.
- 5) Εάν θέλετε κολλήστε ψεύτικα ματάκια.
  - 6) Το “φυτό” σας είναι έτοιμο να μπει στη γλάστρα. Για να τα στηρίξετε βάλτε χαρτί γκοφρέ καφέ.

ΙΣΜΗΝΗ ΓΚΟΤΣΗ

Μολυβοθήκες—τερατάκια

Τι θα χρειαστείτε:

- γυάλινα βάζα σε διάφορα μεγέθη
- ακρυλικά χρώματα (στεγνώνουν πιο γρήγορα)
- πινέλα
- μαύρο χαρτί
- λευκό χαρτί
- κόλλα υγρή
- ψαλίδι

Η διαδικασία βήμα-βήμα:

Χρησιμοποιήστε το πινέλο και τα ακρυλικά χρώματα για να βάψετε τα γυάλινα βάζα. Εναλλακτικά μπο-

ρείτε να χρησιμοποιήσετε σπρέι σε διάφορα χρώματα, που ίσως σας βολέψουν περισσότερο.

Με έναν διαβήτη ή χρησιμοποιώντας καπάκια σε διάφορα μεγέθη σχεδιάστε στο λευκό χαρτί ζευγάρια κύκλων για να κάνετε μάτια. Στη συνέχεια κόψτε τα με ένα ψαλίδι. Κόψτε τα μικρότερα κυκλάκια, και πάλι σε ζευγάρια από το μαύρο χαρτί.

Μόλις βεβαιωθείτε ότι το χρώμα έχει στεγνώσει καλά, κολλήστε τα μάτια στα βάζα όπως βλέπετε στην παρα-

πάνω φωτογραφία.

Σχεδιάστε στο λευκό χαρτί τα στόματα και κόψτε τα με το ψαλίδι. Κολλήστε τα και αυτά στα βάζα όπως παραπάνω.

Πηγή : <https://www.mothersblog.gr/>

ΨΥΧΑΓΩΓΙΑ

Σπαζοκεφαλιές—Γρίφοι

Ερώτηση: Ένας διάσημος μάγος ανακοίνωσε πως θα κατάφερνε να περπατήσει πάνω σε μια λίμνη χωρίς να χρησιμοποιήσει κανένα απολύτως βοήθημα. Όντως τα κατάφερε. Μπορείτε να σκεφτείτε πώς;

· υλζήτλωλ λωιι υληιγ η :λοιιληριμγ

Ερώτηση: Πώς είναι δυνατόν να σταθείς πίσω ακριβώς από την μητέρα σου κι εκείνη ακριβώς πίσω από σένα ;

· ιιρχιι ηη ιιιρχιι ηιιιηθωιι ολ ρθριι ηιιηηιι ληη :λοιιληριμγ

Ερώτηση: Πώς μπορούμε με τέσσερα 9, χρησιμοποιώντας οποιαδήποτε αριθμητική πράξη να βρούμε τον αριθμό 100;

001= 1 + 66 = 6/6 + 66 :λοιιληριμγ

Η ιστοσελίδα του E1 : <https://sainia.gr>

ΨΥΧΑΓΩΓΙΑ

Σπαζοκεφαλιές—Γρίφοι

Ερώτηση: Πότε η Παρασκευή είναι πριν από την Πέμπτη;

Απάντηση: Το όνομά σου.

Ερώτηση: Είναι δικό σου. Αλλά όλοι οι άλλοι το χρησιμοποιούν περισσότερο από σένα. Τι είναι;

Απάντηση: Το όνομά σου.

ΜΑΡΚΕΛΛΑ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗ

Αινίγματα

Ερώτηση: Από ποιον αριθμό μπορείς να βγάλεις το μισό για να έχεις μηδέν;

Απάντηση: 0.

Ερώτηση: Ποιος αριθμός μικραίνει αν τον αναποδογυρίσεις ;

Απάντηση: 6.

Ερώτηση: Από ποιον αριθμό μπορείς να βγάλεις το μισό για να έχεις μηδέν;

Απάντηση: 0.

Ερώτηση: Αν πολλαπλασιάσεις αυτόν τον αριθμό με οποιονδήποτε άλλο αριθμό, η απάντηση θα είναι πάντα η ίδια. Τι είναι; ;

Απάντηση: 0.

Κοντός, κοντός καλόγερος, βελόνες φορτωμένος. Τι είναι;

Απάντηση: 0.

Είμαι φτιαγμένο από νερό αλλά αν με βάλεις στο νερό, πεθαίνω. Τι είμαι;

Απάντηση: Το παγάκι.

Κανένας δε μπορεί να με κλέψει από εσένα. Όλοι με έχουν. Άλλοι έχουν λίγο και άλλοι πολύ από εμένα. Τι είμαι;

Απάντηση: Η γνώση.

Φωνή δεν έχω αλλά σου μιλάω. Μικρό ή μεγάλο, πάντα είμαι δεμένο και από δέντρο είμαι φτιαγμένο. Τι είμαι;

Απάντηση: Το βιβλίο.

Πετάω χωρίς φτερά και δίχως μάτια βλέπω. Ταξιδεύω παντού κι απ' τη θέση μου δε φεύγω. Τι είμαι;

Απάντηση: Η φαντασία.

ΜΑΡΚΕΛΛΑ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗ

